

Öppet brev till folkhälsominister Gabriel Wikström

Till statsrådet,

Snuskommissionen är en oberoende kommission som kommer att ta fram rapporter om frågor som kopplar till det svenska snuset. Vi verkar för att mer fakta ska komma upp på bordet som ger en rättvisande och fördjupad bild av det svenska snuset. Dessvärre tvingas vi höra av oss till dig då utvecklingen går i motsatt riktning – bort från fakta och hälsofrämjande åtgärder.

Regeringen mottog under våren en utredning, SOU 2016:14 En översyn av tobakslagen – Nya steg mot minskat tobaksbruk. Utredningen baserar sig på felaktiga föreställningar kring snuset och har inte lyssnat in den forskning som finns, detta trots att regeringen gav utredaren i uppdrag att förslagen skulle vara ”motiverade i förhållande till folkhälsa”.

Utredningen har misslyckats med att hitta en välvägd och rimlig väg framåt kring regleringen av snuset. Snuskommissionen anser även att utredningen baserar sina resonemang på antaganden som inte är förankrade i forskningen kring snuset och dess hälsoeffekter. Utredningsförslagen i SOU 2016:14 är därför såväl negativa för folkhälsan som för den enskilde individen.

Snuskommissionen invänder bland annat mot utredningens förslag gällande förbud mot att ange lukt och smak på förpackningarna, exponeringsförbud och neutrala tobaksförpackningar. Förändringarna föreslås av folkhälsoskäl men argumentationen är helt i avsaknad av vedertagna hälsoargument.

Den bifogade rapporten ”Snusets hälsoeffekter” visar mycket tydligt att snusets hälsoeffekter på de flesta punkter är högst begränsad. Bland annat visar rapporten att snus ej har något samband med vare sig cancer eller med hjärt- och kärlsjukdomar. För vissa sjukdomar, till exempel MS, finns det till och med belägg för positiva hälsoeffekter av att snusa. Däremot avråder vi gravida från att snusa. Man kan alltid ropa på behovet av mer forskning, och vi bejakar detta, men vi menar att lagstiftaren också har att förhålla sig till den forskning som faktiskt finns.

Därmed är vår bestämda uppfattning att det är felaktigt att bygga en politik utifrån föreställningen att snuset skulle ha tydliga och välbelagda negativa hälsoeffekter – eftersom att detta helt enkelt inte är sanningsenligt. Detta är ett genomgående problem med utredningen *En översyn av tobakslagen – Nya steg mot ett minskat tobaksbruk* (SOU 2016:14). Att, som utredningen gör, föreslå att cigaretter och snus ska likställas lagstiftningsmässigt är att ta på sig ett mycket stort hälsopolitiskt ansvar.

Utredaren verkar inte heller förhålla sig till snusets potential som skademinimerare. Redan idag är flera vanliga rökrelaterade sjukdomar, till exempel lungcancer, väsentligt mer ovanligt i Sverige än i andra delar av Europa. Samtidigt är andelen rökare lägre här än på många andra håll. Svaret på varför det är så stavas snus. Ett antal forskare har gjort beräkningar på hur många liv som skulle räddas om fler gick från cigaretter till snus. Om hela EU skulle ha samma nivåer gällande antal rökare som Sverige har, där populationen istället använder snus, så skulle mer än 200 000 färre personer dö i tobaksrelaterade sjukdomar varje år. Detta är en viktig slutsats i forskningen som beskrivs i vår rapport – en slutsats som skulle kunna ha hälsofrämjande effekter om den kom fler svenskar till del. Det vore en stor folkhälsovinst om fler gick över från cigarettökning till snus.

Som del av detta öppna brev till dig som ansvarigt statsråd så bifogar vi vårt remissvar på utredningen samt vår rapport ”Snusets hälsoeffekter”. Vi hoppas att du som ansvarigt statsråd – samt hela regeringen som kollektivt ansvarig – tar till sig av det faktaunderlag som ligger på bordet och

SNUS KOMMISSIONEN

inte reglerar sönder det svenska snuset. Vi har ett undantag för snuset från EU-regleringarna kring tobak. Låt oss använda detta. Det är dags för ett rejält omtag i snusfrågan.

Med vänliga hälsningar och förhoppning om ett skyndsamt svar,

Snuskommissionen

Anders Milton, Karl Fagerström, Kinna Bellander, Göran Johnsson